Världsnaturfonden WWF
Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Direkt: 08 624 74 xx
Fax: 08 85 13 29
Allmänt: info@wwf.se
anna.richert@wwf.se
www.wwf.se

Miljödepartementet
m.remisser@regeringskansliet.se
annika.lofgren@regeringskansliet.se

Ulriksdal 19 maj 2020

Remissvar angående dnr M2020/00078/Ke - Hållbar slamhantering, betänkande SOU 2020:3,

Världsnaturfonden WWF lämnar härmed synpunkter på remissen om en hållbar slamhantering. Vi vill framhäva att grunden bör vara en vision om ett cirkulärt samhälle, där systemperspektiv på en hållbar livsmedelskedja tillämpas snarare än teknikstyrning samt åtgärder nedströms i avrinningsområdet och recipientskydd. Vi ser att utredningens kommittédirektiv har varit så snäva att dess förslag blivit teknikstyrande suboptimeringar som inte bör genomföras utan ytterligare utredningar. Arbetet mot mera hållbara och cirkulära avloppssystem behöver styras av en helhetssyn och ett övergripande systemperspektiv, något som utredningen tyvärr inte haft mandat att jobba med.

Regeringen efterfrågar synpunkter på utredningens alternativ. WWF förespråkar betänkandets alternativ 2, med ett förbud mot spridning av avloppsslam, men med undantag för spridning av avloppsfraktioner och avloppsprodukter av god kvalitet på jordbruksmark. WWF stödjer utredningens slutsats att de nationella regelverken för användning av organiska gödselmedel bör ses över med enhetliga utgångspunkter för riskhantering och reglering och att ett regelverk tas fram för ansvarsfull användning av avloppsfraktioner, avloppsprodukter och organiska gödselmedel vid tillverkning av jord och vegetationsskikt samt att sådan användning då tillåts.

WWF arbetar för en livsmedelsproduktion inom planetens gränser, för ett cirkulärt samhälle och för Östersjön i balans. Vi har tidigare tydliggjort våra ståndpunkter t ex i *remissvar angående utredningen om Styrmedel för att förebygga uppkomst av remissen avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, dir. 2016:3 Betänkande: Från värdekedja till värdecykel – så får Sverige en mer cirkulär ekonomi.* Det är en absolut nödvändighet för vår gemensamma framtid att vi förändrar våra produktions- och konsumtionsmönster så att de blir resurseffektiva, hållbara och ryms inom planetens gränser. En strategisk satsning på hållbar cirkulär ekonomi erbjuder en unik möjlighet att på ett sammanhållet sätt adressera utmaningarna för miljön, samhället och ekonomin, både idag och i framtiden. I vårt remissvar tog vi bl a upp behovet av målstyrning, att använda indikatorer för uppföljning och att adressera flera mål samtidigt utan att lyfta ut ett särskilt, något som görs i det föreliggande utredningsuppdraget. Dessa ståndpunkter gäller fortfarande.

Förtroenderådets ordförande:
Hans Majestät Konungen

Stiftelsens generalsekreterare:
Håkan Wirtén

Registrerad som:
Världsnaturfonden WWF
Org.nr: 802005-9823
Plusgiro 90 1974-6
Bankgiro 901-9746

♻ 100% återvunnet papper

WWF finner för övrigt att utredningen innehåller betydande luckor när det gäller synen på resiliens i livsmedelssystemet. I ett långsiktigt perspektiv finns det resurser i avloppsfraktionerna som motsvarar upp till 20-45% av det kväve, fosfor och kalium som vi idag importerar. En hållbar livsmedelsproduktion behöver bygga på att sluta kretsloppen, något som idag inte sker då livsmedelsproduktionen i stort sett är ett enkelriktat flöde från land till stad.

Ett ensidigt fokus på återvinning av fosfor kan missgynna utveckling och nytänkande då det gäller kretsloppstänkande och återvinning i andra delar av avloppsreningsprocessen. WWF förordar ett systemperspektiv där nationella mål fastställs för återvinning av kväve, fosfor och organiskt material från avlopp. Återvinning av kväve och organiskt material från avlopp kan bidra till att minska avlopps- och livsmedelssystemets klimatpåverkan och förbättra livsmedelssystemets beredskap.

En central kompetens- och stödfunktion för uppströmsfrågor och resurser i kretslopp bör också inrättas vid Naturvårdsverket i samverkan med berörda myndigheter.

För Världsnaturfonden WWF

Håkan Wirtén
Generalsekreterare

Anna Richert
Senior expert matfrågor